

Tiekaistojen osa-teemat	Toimenpiteet	Tavoite (mittari)	Vastuutaho
Vihreä kaupunkirakenne ja liikenne			
<i>Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen perustuu siihen, että kestävä liikkuminen on Kauniaisissa kilpailukyistä ja houkuttelevaa.</i>			
<i>Olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ohjataan tukemaan kestäviä kulkutapoja.</i>	<p>Opiskelijoiden ja henkilökunnan polkupyörien käyttöä palvelevia rakenteita kehitetään: katokselliset pyörätelineet, paremmat lukitsemismahdollisuudet, lataamismahdollisuus sähköpyörien akuille, pyörätiet. Talvipyöräilyä edistäviä toimia jatketaan: jatketaan parkkeerausta katoksen alla.</p> <p>Koulu tiedottaa ja kannustaa kestävä kehityksen mukaisten liikkumisen vaihtoehtojen puolesta ja edistää omassa toiminnassaan julkisten liikennevälineiden käyttöä.</p> <p>Julkisen liikenteen reittisuunnitteluun vaikutetaan siten, että kouluun pääsee helposti eri suunnista.</p>	<p>Polkupyörien käyttöä tukevan infrastruktuurin syntyminen.</p> <p>Sisäpihan katoksen alle on siirretty pyörätelineitä.</p> <p>Tiedotus koteihin ja opiskelijoille on tehty.</p> <p>Parempien joukkoliikenneyhteyksien syntyminen.</p>	<p>Kasavuoren koulu-keskus Yhteistyötaho: yhdyskuntatoimi, Resurssiviisaat Granin lukiot ja peruskoulu -projektit</p> <p>Kaikki koulut</p> <p>Kasavuoren koulu-keskus Yhteistyötaho: yhdyskuntatoimi</p>
<i>Rakentamisen ohjauksella saavutetaan energiatehokkaita ja kestäviä rakennusratkaisuja sekä kannustetaan uusiutuvan energian paikalliseen tuotantoon.</i>	<p>Koulukeskuksen tuleviin korjauksiin ja uudisrakentamiseen otetaan mukaan hiilineutraaliuden ja energiatehokkuuden aspekti jo suunnitteluvaiheessa, mm. Kasavuoren A-siiven suunnittelun yhteydessä (puu/betonirakentaminen: ero hiilijalanjäljessä 30-70%)</p> <p>Aurinkopaneelien ja maalämpöratkaisujen käyttö koulu kiinteistössä. Asian hyödyntäminen opetuksessa.</p>	<p>Puun käytön lisääntyminen rakenteissa. Kiinteistön energiatehokkuus kasvaa.</p> <p>Aurinkopaneelien lisääminen ja maalämpöön käyttöön.</p>	<p>Kaikki suomenkieliset koulut Yhteistyötaho: yhdyskuntatoimi</p> <p>Kasavuoren koulu-keskus. Yhteistyötaho: yhdyskuntatoimi</p>
<i>Viherympäristöjä ja -rakenteita sovitetaan yhteen kestäväällä tavalla kaupungin tiivistämistavoitteiden kanssa.</i>	Vaikutetaan Kasavuoren metsäalueen säilymisen puolesta lähiympäristön rakentamisen yhteydessä.	Kasavuoren metsäalue säilyy edelleen virkistyskäytössä ja merkittävänä opetuskohteena kouluille.	<p>Suomenkieliset koulut</p> <p>Yhteistyötaho: ympäristötoimi</p>

<i>Lisätään tietoisuutta viherympäristöjen ja niiden rakenteiden roolia hiilinieluinä ja varastoina sekä keinoina ilmastomuutoksen sopeutumisessa.</i>	Koulun piha-alueen luonnon monimuotoisuuden lisääminen Käytetään lähiympäristön metsä- ja vesialueita esimerkkeinä hiilinieluinä ja biodiversiteetistä opetuksessa.	Lajien määrä piha-alueella lisääntyy Asia sisältyy koulujen opetussuunnitelmiin ja sitä on käsitelty opetuksessa.	Mäntymäen koulu Yhteistötaho: ympäristötoimi ja yhdyskuntatoimi Kaikki koulut

Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto

<i>Kaupungin tilojen käyttö on tehokasta ja joustavaa.</i>	Koulujen liikuntasaleja ja muita tiloja vuokrataan ulkopuolisille käyttäjille iltaisin ja viikonloppuisin. Kansalaisopisto ja Musiikkiopisto käyttävät tiloja myös.	Käyttöasteen mittaukset määrääjain.	Kaikki koulut. Yhteistyötaho: liikunta- ja vapaa-aikapalvelut
<i>Energian tuotanto on vähähiilistä ja uusiutuvaa ja sitä tuotetaan paikallisesti.</i>	Aurinkopaneelit ja maalämpöjärjestelmä sijoitetaan rakennettavaan A-siipeen. Aurinkopaneeleja suunnitellaan myös vanhan rakennuksen katonalle. Sähkösojimus laaditaan kestävän kehityksen mukaisen energian toimittajan kanssa.	Aurinkopaneelit ja maalämpöjärjestelmä rakennettu. Uusiutuvan sähkösojimus laadittu.	Kasavuoren koulu-keskus. Yhteistyötaho: yhdyskuntatoimi Kaikki koulut Yhteistyötaho: yhdyskuntatoimi
<i>Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan.</i>	Kaikessa korjausrakentamisessa ja saneerauksessa (mm. Kasavuoren A-siiipi) huomioidaan energiatehokkuus ja ekologiset materiaalit. Ilmanvaihtojärjelmät uusitaan mahdollisimman energiatehokkaiksi	Energiatehokkaat ratkaisut käytössä ja ekologisia materiaaleja hyödynnetty.	Kaikki suomenkieliset koulut
<i>Kaupungin henkilöstö ja tilojen käyttäjät ovat aktiivisia toimijoita energiansäästöissä.</i>	Energian tuotanto ja kulutus sekä veden kulutus tehdään näkyväksi. Kaikissa kouluissa on ekotukihenkilöt, jotka suunnittelevat ja kehittävät yhteistyössä rehtoreiden kanssa koulujen energiansäästöä.	Näytöt ja selkeät diagrammit kulutuksesta koulun käytäville. Informaatiota hyödynnetään koulun opetuksessa ja toiminnassa. Ekotukihenkilöt toimivat.	Kasavuoren koulu-keskus Yhteistyötaho: yhdyskuntatoimi Kaikki koulut

	Koulukeskuksessa toimii molempien koulujen yhteinen kestävän kehityksen työryhmä.	Työryhmä kokoontuu vähintään kerran lukukaudessa.	Kasavuoren koulu-keskus
	Koko henkilökunta ja opiskelijat toteuttavat yhteisesti sovittuja tavoitteita.	Energiaa säästyy normaalissa koulun toiminnassa.	Kaikki koulut
	OKKA-säätiön ympäristösertifikaatti Kasavuoren koululle (Kasavuoren koulukeskukselle)	Hakuprosessi etenee (Erasmus akkreditointi)	Kasavuoren koulu. Yhteistyötahot: Kauniaisten lukio, ympäristötoimi
	Kestävän kehityksen tiimi kannustaa hyödyntämään luokissa luonnonvaloa avaamalla kaihtimet ja sammuttamaan sähkövalot silloin, kun niitä ei tarvita.	Keke-tiimi tutustuu Enerkey-palveluun Anna Sjövallin kanssa	Mäntymäen koulu

Kestävä ruokakulttuuri

<i>Kaupungin ruokapalveluissa ja ravintoloissa tarjotaan kestävästi ja vastuullisesti tuotettua ruokaa.</i>	Kouluruokadiplomin hakeminen Luomu- ja lähiruoan osuutta kasvatetaan.	Mäntymäen koululle ja keittiölle saadaan kouluruokadiplomi	Mäntymäen koulu sekä ruoka- ja puhdistuspalvelut
	Kasvisruokaa suositaan kouluruokailussa.	Kasvisruoka linjastolla ensimmäiseksi	Kaikki koulut. Yhteistyötaho: ruokapalvelut
	Ruokahävikin vähentäminen.	Biojätteen mittaaminen. (vaikka ei kerrokaan suoranaisesti ruokahävikistä).	Kaikki koulut. Yhteistyötaho: ruokapalvelut
	Ruuan hiilijalanjäljen pienentäminen	Ruokalassa tuotu esille eri ruokavaihtoehtojen hiilijalanjälki.	Kasavuoren koulu-keskus
	Koulujen henkilökunta sekä koulumummit ja -vaarit voivat ostaa hävikkiruokaa	Määrä kasvaa (ostokerrat)	Kaikki koulut

Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous

<i>Uusiutuvien ja uusiutumattomien luonnonvarojen kulutusta ohjataan globaalisti kestäväälle tasolle. (Hankinnat, kierrätys ja jäteasiat.)</i>	Käytävät kuntoon -kilpailu	Kaikki osallistuvat	Mäntymäen koulu
	Koulukeskuksessa on toimiva jätteiden lajittelu jakeisiin ja tarvittava infrastruktuuri jakeiden toimittamiseen jatkokäsittelyyn.	Jätejakeiden lajittelu ja kuljetus jatkokäsittelyyn toimii.	Kaikki koulut

	<p>Jätteiden vähentämiseen pyritään jo ennakkolta asennekasvatuksella ja ohjauksella valintoihin.</p> <p>Tavoitteena on tehdä lajittelusta helpompaa kuin sekajäteastioiden käytämisestä.</p>	<p>Jätteiden määrä vähennee pitkällä aikavälillä.</p> <p>Lisätään tiedotusta: Luokiossa 1. vuosikurssin opiskelijoilla yksi tunti aiheesta heti ensimmäisessä jaksossa (sama koodi, jossa opo- ja digitunnit). Vastavasti yläkoulussa ai- hetta käsitellään ylä- koulun luokanohjaajan tunneilla.</p> <p>Kokeillaan luokkia, joissa ei ole jäteastiaa. Lajitteluastioiden määrää lisätään käytävillä. Siirrytään vähitellen paperipyyhkeistä kangaspyyhkeisiin.</p>	<p>Kaikki koulut</p> <p>Kasavuoren koulu- keskus</p>
	<p>Opintomatkojen tuottamien CO2-päästöjen vähentäminen liikennevälinevalinnoilla ja käyttämällä hiili-kompensaatiota.</p>	<p>Opintomatkat toteutetaan vähähiilisesti ja kootaan tiedot matkoista ja maksetuista kompensaatiosta.</p>	<p>Kaikki koulut</p>
	<p>Energian säästö ja ekologiset valinnat koulun arjessa. Oppiaineissa, joissa käytetään paljon materiaaleja (kotitalous, tekninen työ, tekstiilityö, kuva- taide) tehdään valintoja ottaen huomioon ympäristönäkökulmia.</p>	<p>Energian kulutusta on pystytty vähentämään koulussa ja ekologiset valinnat on tehty näkyviksi.</p>	<p>Kaikki koulut</p>
<p><i>Yhteiskäyttö- ja jakamiskulttuuria kehitetään kaupungissa.</i></p>	<p>Työsuhdepolkupyörien käyttö henkilö- kunnalla.</p>	<p>Työsuhdepolkupyöriä on tarjolla ja niiden käyttöön kannustetaan.</p>	<p>Kaikki koulut.</p> <p>Yhteistyötaho: ympäristötoimi</p>
<p><i>(Kiertotalousasiat.)</i></p>	<p>Kasavuoren koulu ja Kauniaisten lukio tekevät aloitteen kaupungin eri toimijoiden kalusteiden yms. toimivan irtaimen kierrättämisestä sen sijaan, että ne joutuvat roskiin. Selvitetään mahdollisuuksia kalusteiden kierrättämiseen uusien hankinnan sijaan</p> <p>Kasavuoren koulukeskus on aloitteellinen ja toimii kaupungin lajittelun kehittämisessä.</p>	<p>Kalusteiden kierrätys toimii.</p> <p>Jätejakeiden lajittelu ja jatkokäsittely toimivat hyvin.</p>	<p>Kaikki koulut.</p> <p>Yhteistyötaho: yleishallinto ja ympäristötoimi.</p> <p>Kasavuoren koulu- keskus</p>

Ympäristötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat

<p><i>Ympäristökasvatusta tietoisuutta vahvistetaan kaupungin henkilökunnan asiakkaiden ja asukkaiden keskuudessa.</i></p>	<p>Koulujen kasvatustyö, oppilaat ja opiskelijat ohjataan ekologisiin valintoihin, energian säästöön, ruokahävikin vähentämiseen ja jätteiden lajitteluun. Tempaukset, kilpailut, aktiivointihaasteet.</p>	<p>Kysely asenteista ja ympäristökäytänteistä määrääjain.</p>	<p>Kaikki koulut. Koulut Yhteistyötaho: yhdyskuntatoimi ja ruoka- ja puhdistuspalvelut, ympäristötoimi</p>
	<p>Uusien oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilökunnan jäsenten perehdytys koulukeskuksen kestävä kehityksen käytäntöihin. Lukuvuosittain kertaus käytännöistä kaikille opiskelijoille ja henkilökunnalle</p>	<p>Kestävän kehityksen perehdytys toiminnassa.</p>	<p>Kaikki koulut</p>
	<p>Käynnistetään Vihreä lippu -toimintaa (tai muu vastaava toimintamalli)</p>	<p>Toiminta saadaan alkuun.</p>	<p>Mäntymäen koulu</p>
	<p>Kestävän kehityksen tavoitteet ovat osa sekä perusopetuksen että lukion tiimien lukuvuosisuunnitelmia ja kuuluvat kaikkien koulujen oppilaskuntien toimintaan.</p>	<p>Lukuvuosisuunnitelmat sisältävät kestävä kehityksen tavoitteita. Lukion oppilaskunta ja perusopetuksen oppilaspäivät edistävät tavoitteita.</p>	<p>Kaikki koulut</p>
	<p>Kirjalliset kestävä kehityksen ohjeet molempien Kasavuoren koulukeskuksen koulujen talon tavoissa.</p>	<p>Kestävän kehityksen ohjeet luettavissa opinto-oppaissa ja koulujen nettisivuilla</p>	<p>Kasavuoren koulu-keskus. Yhteistyötaho: liikunta- ja vapaa-ai- kapalvelut</p>
	<p>Koulujen ulkopuolisten käyttäjien ohjeet jätteiden lajittelusta sekä muista kestävä kehityksen ohjeista</p>	<p>Ulkopuolisten käyttäjien kestävä kehityksen ohjeet valmiina.</p>	<p>Kaikki koulut. Yhteistyötaho: liikunta- ja vapaa-ai- kapalvelut</p>
<p><i>Ympäristöasioista viestitään asukkaille mielekkäällä tavalla.</i></p>	<p>Koulujen viestintä oppilaille, opiskelijoille, huoltajille, henkilökunnalle ja koulun muille käyttäjille tekee päästövähennyksen, energiansäästön ja hiilineutraaliuden tavoitteet näkyviksi. Toimintaohjeet tavoitteisiin pääsemiseksi ovat selkeitä.</p>	<p>Kestävän kehitykset ohjeet ovat saatavilla kaikille koulun käyttäjille helposti sähköisessä muodossa sekä tarvittaessa printattuna. Kestävän kehityksen asioita tuodaan esille koulun toiminnassa mm. vanhempainiloissa, teemapäivien ja vierailujen yhteydessä.</p>	<p>Kaikki koulut</p>